

GAZETA LWOWSKA.

Z. Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr.
Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr.
następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemcy. — Prusy. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 15. maja. Dnia 14. maja 1852 wyszedł w c. k. galicyjskiej drukarni rządowej i został rozdany XXII. zeszyt z r. 1850 dziennika rządowego ustaw krajowych dla kraju koronnego Galicyi.

Sprawy krajowe.

(Wyjazd Jego Mości Cesarza Rosyi z Wiednia.)

Wiedeń, 12. maja. Wczoraj po południu odbyła się świetna jazda w praterze, jakiej Wiedeń już od dawnych lat nie widział. Ich M. M. Cesarzowie Rosyi i Austrii byli tam obecni. Wieczór była w c. k. burgu serenada wykonana przez wszystkie wojskowe bandy muzyczne tutejszej załogi. O godzinie 12. i min. 15. w nocy udał się Jego Mość Cesarz Rosyi z powrotem w drogę do Berlina na północnej kolei żelaznej.
(L. k. a.)

(Patent cesarski z dnia 6. maja względem ukarania indywiduów podmawiających osoby wojskowe do złamania przysięgi.)

Wiedeń, 11. maja. Cesarski patent z dnia 6. maja 1852, obowiązujący dla całego obwodu państwa tyczący się traktowania i ukarania tych, którzy osoby wojskowe do złamania przysięgi, wierności lub innej powinności służbowej podmawiają.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki i t. d. i t. d. uznaliśmy za rzecz stosowną, względem traktowania i ukarania tych, którzy wojskowe osoby do złamania wierności albo naruszenia innych powinności służbowych podmawiają, po wysłuchaniu Naszych ministrów i Naszej rady państwa, w miejsce cesarskiego rozporządzenia z 31. grudnia 1849 (nr. 23. dziennika ustaw państwa z roku 1850) postanowić następujące, dla wszystkich krajów koronnych obowiązujące przepisy:

§. 1. Podmawianie do naruszenia wojskowej powinności służbowej będzie policzone za zbrodnię przeciw wojskowej sile państwa każdemu, kto człowieka obowiązane przysięgą do c. k. służby wojskowej, chociaż sam nie zostaje w takim zobowiązaniu, do przestępstwa opuszczenia służby wojskowej (dezercyi), albo do jakiegokolwiek, według wydanych dla c. k. wojska praw karnych za zbrodnię uznanego naruszenia zaprzysiężonej wierności, posłuszeństwa, baczności, albo innych służbowych powinności wojskowych, podmawia, wzywa, zachęca albo nakłonić się stara; bądź to się dzieje za pomocą danych lub zapewnionych darów albo innych korzyści, bądź też przez jakiegokolwiek środki namowy, przyrzeczenia lub obietnicy.

§. 2. Kara za takie podmawianie, jeżeli tylko na samym usiłowaniu się skończyło, jest areszt od sześciu miesięcy aż do jednego roku, który według ważności zamierzonej wojskowej zbrodni aż do trzech lat, a jeżeli się podmówienie powiodło, aż do pięciu lat rozciągnąć należy.

§. 3. Zbrodni dawania pomocy do określonej w §. 1 wojskowej zbrodni staje się winnym ten, kto, chociaż sam nie zostaje w służbie wojskowej, w jakiegokolwiek sposób daje pomoc człowiekowi obowiązanemu przysięgą do c. k. wojskowej służby do popełnienia jakowej zbrodni wojskowej. Karą jest również więzienie od sześciu miesięcy aż do pięciu lat, w miarę jak czyn był tylko usiłowany lub dokonany.

§. 4. Ale jeżeli wymienione w powyższych §§. 1 i 3 podmawianie lub dawanie pomocy, ma za przedmiot w przytoczonym wypadku wojskową zbrodnię, która się śmiercią karze, albo jeżeli ta zbrodnia w czasie wojny jest popełniona, albo jeżeli ze względu na liczbę indywiduów, na których podmówienie jest wymierzone, albo z przyczyny innych zachodzących okoliczności, należy się obawiać wielkiego niebezpieczeństwa, albo jeżeli znaczna szkoda istotnie nastąpiła, należy winowajcę skazać na pięcio- lub dziesięcioletnie ciężkie więzienie; jednakże jeżeli dla zapobieżenia wzmaganemu się takowych zbrodni okaże się potrzeba użycia prawa doraźnego, należy po uprzedniej publikacji sądu doraźnego, każdego winowajcę rozstrzelaniem ukarać.

§. 5. Indagacya i ukaranie wyrażonych w tym patencie zbrodni, bez względu na inny sądowy stan obżałowanego, przysłuży karnym sądom wojskowym.

Jeżeli przez osobę podpadającą zresztą karnym sądom stanu cywilnego, będzie popełniona która z tych zbrodni, albo jeżeli na mocy dekretu nadwornej kancelaryi z 10. października 1821, nr. 1808 zбору ustaw karnych, przysługująca również sądownictwu osób wojskowych zbrodnia szpiegostwa, albo nieupoważnionego werbowania będzie popełniona tylko jako środek do wykonania jeszcze większej zbrodni, jak np. zbrodni stanu albo buntu, albo jeżeli ten, który się stał winnym jednej z powyżej wymienionych zbrodni przeciw wojskowej sile państwa, dopuścił się także innych zbrodni, przestępstw lub wykroczeń, wtedy karna jurysdykcyja sądu wojennego ma się rozciągnąć także na te karygodne czynności, które jednak w takich przypadkach według przepisanych dla stanu cywilnego praw karnych osądzić należy.

§. 6. Osoby, które już same przez się podlegają jurysdykcyi wojskowej, należy ze względu na osobisty ich charakter, zamiast na karę więzienia, jeżeli taka pięciu lat nie przewyższa, skazać na stosowną karę cielesną, zresztą zaś na robotę przy szalichach, na karę w domu poprawy, areszt forteczny w kajdanach lub bez kajdan; a jeżeli się przestępstwa §§. 1 albo 3 dopuszczają, i na mocy swej zaprzysiężonej powinności wojskowej mogą ulegać takiemu samemu obwinieniu o popieraną zbrodnię wojskową, jak sam winowajca, należy ich według tego samego prawa jak winowajcę ukarać.

§. 7. Niniejsza ustawa ma wejść w moc obowiązującą w przeciągu czterech dni od czasu jej publikacyi w dzienniku ustaw państwa, ale nie będzie zastosowana do podobnych przed tym czasem popełnionych karygodnych czynności, ani do wytoczonych już procesów.

Dano w Naszem głównym i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 6. maja w tysiąc ósmset pięćdziesiątym drugim, Naszego panowania w czwartym roku.

(L. S.) Franciszek Józef, m. p.

Hr. Buol m. p. Csorich m. p.

Z najwyższego rozkazu

Ransonet m. p. (W. Z.)

(Litogr. „kores. austr.“ o patencie ces. z d. 6. maja.)

Wiedeń, 11. maja. Dzisiejszy zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa ogłasza patent cesarski z 6. b. m. obowiązujący dla całego państwa w 14 dni po ogłoszeniu, a tyczący się traktowania i karania tych, którzy osoby wojskowe namawiają do złamania wierności lub naruszenia swego obowiązku służbowego.

Sledzenie i karanie oznaczonych w tym patencie zbrodni zostało bez względu na wszelką zależność sądową obżałowanego przydzielone wojskowemu sądom karnym. Zbrodniarze tacy będą karani więzieniem od 6 miesięcy do 3 lat, a jeżeli podmówienie się udało, od 3—5 lat; kara ta jednakże może być przy bardzo obciążających okolicznościach, jak np. niebezpieczeństwo wojny, wzmaganie się tych zbrodni, lub t. p. posunięta nawet do kary śmierci.

Jeżeli przez osoby podlegające sądownictwu cywilnemu, zbrodnie takie tylko jako środek do zbrodni stanu i t. p. lub w związku z innymi zbrodniami popełnione zostały, ma również sąd wojenny wydawać wyroki ale podług przepisanych dla stanu cywilnego ustaw karnych.

Jeżeli pomniemy, że bezpieczeństwo państw i porządek społeczny teraz głównie na niezachwianej wierności armii się opiera; nadto jeżeli zważymy, że wierność żołnierska jest równie nienaruszalnym, świętym skarbem, jak honor żołnierski, — natenczas uznajemy to za rzecz równie słuszną jak i stosowną, że państwo użyciem stanowczych i surowych środków od takiego rodzaju zbrodni ochronić się stara, które jako niebezpieczniejsze niż wszelkie inne, tak jemu jako też zastępywanym przez nie wielkim interesom niezagojone rany zadają.
(L. k. a.)

Wiedeń, 11. maja. Probstwo Żydaczów w archidiecezji Lwowskiej, obrządku łacińskiego, nadane jest proboszczowi w Potyliczach ks. Janowi Borzeckiemu.
(W. Z.)

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Praga, 7. maja. Wczoraj wieczór o pół do ósmej przybył tu Jego cesarzewicz. Mość Arcyksiążę Jan i wysiadł w hotelu: zum Englischen Hofe. Dzisiaj o ósmej godzinie rano udał się Jego ce-

sarzewicz. Mość do Jego Mości Cesarza *Ferdynanda*. (Jego ces. Mość odjechał już znowu z Pragi do Wiednia.)

Werona, 6. maja. Jego Excelencya generał-gubernator F. M. hrabia *Radetzky* wydał rozporządzenie do zaprowadzenia pływalni i zimnych łaźni; których zakładów w tem mieście dotychczas nie było. (W. Z.)

(Kurs wiedeński z 14. maja 1852.)

Obligacje długu państwa 5% $95\frac{15}{16}$; $4\frac{1}{2}\%$ $85\frac{13}{16}$; 4% —. 4% z r. 1850 $91\frac{1}{8}$; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 $308\frac{1}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1280. Akcje kolei póln. 1755. Głognickiej kolei żelaznej $736\frac{1}{4}$. Odenburskie — $127\frac{1}{2}$. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 639. Lloyd —.

Anglia.

(Rozprawy w izbie niższej.)

Londyn, 8. maja. Na przedwczorajszym posiedzeniu izby niższej podano wiele petycji, między temi 29 przeciw bilowi o milicyi, a jedną od wszechnicy londyńskiej, aby jęj tak jak uniwersytetom w Oxfort i Cambridge przyznano prawo poselania reprezentanta do parlamentu. Wielką wesołość wzbudziło w zgromadzeniu, że minister *Walpole*, autor terażniejszego bilu o milicyi, sam przedłożył petycję swoich wyborców przeciw milicyi. Pan *Roebuck* pytał, czyli rząd ma zamiar zaproponować w terażniejszej sesji zmianę przysięgi parlamentarnej. Pan *d'Israeli* odpowiedział, że rząd niema tego zamiaru. Potem naradzano się w komitecie dalej nad bilem względem milicyi.

Wczoraj pytał p. *Gladstone* kanclerza skarbu, kiedy wniesie zapowiedziany bil względem nowych wyborów w St. Alban i Sudbury. Minister odpowiedział, że to uczyni w przyszły poniedziałek. Sir *George Grey* zapytał, co się potem stanie z bilem milicyi, a pan *Reynolds*, czyli ministrowie przy obsadzeniu upróżnionych miejsc będą mieli wzgląd na Irlandyę. Pan *Disraeli* odpowiedział, że tę kwestyę dopiero w poniedziałek wyjaśnić może. Pan *Hume* załował, że bil względem podatku od dochodów przedwczoraj dopiero o tak późnej godzinie mógł być odczytany. Protestował przeciw bilowi, jeżeliby niezniesiono istniejących jeszcze ceł przywozowych od towarów, służących ku potrzebom życia. Zażądał, aby wolny handel w zupełnym tego słowa znaczeniu był przeprowadzony. Pan *Newdegate* oświadczył się z przekonaniem, że rząd będzie miał staranie o rolnictwo krajowe. Pan *Riccardo* życzył sobie poznać prawdziwe zasady finansowe rządu, które się znowu niepewni stały po deklaracji kanclerza skarbu na przedwczorajszym posiedzeniu. Dalsza dyskusya nad bilem o milicyi była bardzo ożywiona. (P. Z.)

Francya.

(Projekt budżetu na rok 1853.)

Paryż, 7. maja. Projekt budżetu na rok 1853 przedłożony Ciału prawodawczemu mało się różni od dekretowanego budżetu na rok bieżący. Nowy budżet bilansuje się sumą 1486 milionów. W wydatkach zaś odłączone są sumy rzeczywiście użyte przez państwo od sum, które tylko dla porządku i formy są wyszczególnione. Tamte wynoszą tylko 1050 milionów, te zaś wynoszą 436 milionów i obejmują zwrócone sumy i kompensarye za nieotrzymane dochody, koszta poboru podatków, które wprawdzie ciążyą na zobowiązanych do płacenia podatków, ale nieprzynoszą korzyści państwu; wyszczególnione są oprócz tego podatki departamentalne i komunalne dla po-

trzeb miejscowych. Suma 1050 milionów potrzebnych na wydatki państwa dzieli się na 971 milionów na zwykłe wydatki i 79 milionów na wydatki nadzwyczajne, t. j. na przedsiębrane przez państwo wielkie roboty i budowle.

(Dekrety prezydyalne. — Szczegóły o mającej się odbyć 10. maja uroczystości.)

Paryż, 8. maja. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza ustawę menniczą; jestto pierwszy akt legislacyjny wydany z wszelką formą po konstytucyi z dnia 15. stycznia. Na czele jest uchwała Ciała prawodawczego z podpisem prezydującego i sekretarzy, następuje uchwała Senatu, iż się niebędzie sprzeciwiać ogłoszeniu ustawy; również z podpisami przelożonych, a nakoniec dekret promulgacyjny prezydenta republiki, kontrasygnowany przez ministra państwa i ministra sprawiedliwości, jako zachowawcę wielkiej pieczęci.

Dekretem prezydyalnym zreorganizowano także centralną administracyę ministeryum nauk publicznych, a mianowicie upojedyńczono ją, co już nastąpiło w kilku innych ministeryach.

— Dymisyonowani profesorowie *Villemain* i *Cousin* paryskiego fakultetu literackiego otrzymali tytuł profesorów honorowych przy tym samym fakultecie.

— Dzienniki napelnione są szczegółami religijnej i wojskowej uroczystości. Poświęcenie chorągwi odbędzie się w następujący sposób: Arcybiskup Paryża pokropi wodą święconą ustawione na około ołtarza chorągwie i sztandary, usiądzie potem i przywdzieje mitrę. Jeden z chorążych przystąpi potem do niego, uklęknie, a prałat będzie miał do niego odnoszącą się do wszystkich następującą przemowę łacińską: „Przyjmijcie te błogosławieństwem niebios poświęcone chorągwie, aby były trwogą nieprzyjaciół ludu chrześcijańskiego i aby wam Bóg użyzył łaski, iżbyście na cześć i chwałę Jego imienia bez szwanku gromili nieprzyjaciół.“ Potem ucałuje prałat chorążego z słowami: „*Pax tibi!*“ a gdy ten odejdzie, da arcybiskup całemu ludowi uroczyste błogosławieństwo. — Defilowaniem wojsk po uroczystości dowodzić będzie generał *Magnan*, naczelny dowódzca armii Paryża. (G. P.)

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 7. maja. Napływ cudzoziemców na festyn mający się odbyć 10. maja, jest nadzwyczajny. Mówią, że liczba samych Anglików znajdujących się już tutaj, wynosi około 10,000. Festyn będzie trwać o jeden dzień dłużej, niż poprzednio oznaczono, gdyż fajerwerk, który miał być spalony 10go, dopiero 12go urządzony będzie. W tym samym dniu będzie też po raz pierwszy dane w Tuileryach przedstawienie teatralne.

— Zapowiedziane zajęcie dóbr orleańskich Riancy przez administracyę dóbr skarbowych, nastąpiło już temi dniami.

— W Angers zawałiła się temi dniami część mostu kamiennego; ale szczęściem zostali robotnicy dość wcześniej ostrzeżeni przed niebezpieczeństwem przez usunięcie się kilku kamieni i umknęli, nieponiosszy żadnego uszkodzenia.

— Najnowsze dzienniki ogłaszają długi spis politycznych znakomitości, które składają mandata swoje dla uchylenia się od przysięgi. (Abbl. W. Z.)

Belgia.

(Dymisya polskich oficerów z armii belgijskiej.)

Bruxela, 4. maja. Dymisya oficerów polskich jest już urzędownie potwierdzona. *Moniteur* zawiera odnośne rozporządzenie i

O WŁOSACH.

(Dokończenie.)

Ci co to się w Geometrii kochają, znaleźli po najściślejszym badaniu, że grubość włosa wynosi przeciętnie $\frac{1}{600}$ cala, tak więc 600 włosów razem stanowią objętość jednego cala. W stosunku wszakże do swęj subtelności są przeciw włosy nie małej mocy. Włos nagłówny długi na 8 do 12 cali zdoła utrzymać $4\frac{1}{2}$ łutów nim się zerwie, zaczem całe kosmyki lub warkocze mogłyby znaczny ciężar udźwignąć. Na poparcie tego twierdzenia posłużyć mogą popisywania się żeńskich atletów podnoszących warkoczem swoim kowadła lub konie kucyki, jakoż i historia wspomina często o tem, że podczas oblężen skręcali mężczyźni sznury do kusz z włosów kobięcych. Wypadek ten zaszedł był podczas oblężenia Rzymu przez Gallów, poczem senat rzymski kazał na cześć tych matron wnieść kościół „*Veneris calvae*“ (Izyej Wenerze).

Wiek, pleć, sposób życia, temperament, troski i zgryzota wywierają znaczny bardzo wpływ na przyrodę włosów, które zresztą podlegają także i wpływowi zewnętrznym, a mianowicie utracają kędzior i tęgość swoją na wilgotném powietrzu, znać należą do hydrokopów i wilgoć w siebie wciągają, lecz za to wtedy znacznie się przedłużają. Sprawdza to się na lokach osobliwie po każdej nocy balowej, szczęściem że już po niewczasie, kiedy wabić nie mają, czyli jeżeli mamy szczerze mówić, że się rozkręcają na głowie, kiedy już drugim pozakręcały głowę.

Co do gęstości włosów, w tem oczywista chimera natury; a przecież byli tacy, co się uparli policzyć włosy, i znaleźli, że na

gęsto porostłych czaszkach wyrasta na $\frac{1}{4}$ cala kwadratowego 250 włosów w przecięciu.

Wszystkie włosy na głowie ważą zwyczajnie nie więcej nad 24 do 30 łutów, z wyjątkiem tylko może włosów Absalona, które ostrzyżone w rok po jego śmierci miały ważyć 400 łutów. Zdaje się, że już wówczas zachodziło między radykalizmem a porostem włosów jakieś tajemne powinowactwo, i co się za naszych dni istotnie sprawdziło.

Włosy idą plemieniem, ale i klimat, temperament, sposób życia wywierają wielki wpływ na przyrodę włosów. Tak np. mają murzyni czarne, krótkie, kręcone i wełniste włosy; dawni Germanowie znani są z jasnych swych włosów, mieszkańcy zaś wschodu odszczególniają się włosem ciemnym. Rzeski włoscian i wystawiony na wszelkie trudy i zmiany powietrza żeglarz mają zwykle gęsty porost włosów; brud więc i nieochędstwo zdają się więc wcale nieszkodzić włosom, i owszem! ale nam tego sposobu ani zalecać ani używać wcale! Mieszkaniec miasta a w ogólności każdy ucywilizowany człowiek pielęgnuje włos zwykle z największą starannością, a za to jak gdyby na przekor ani spostrzeże, kiedy go utraci, zwłaszcza jeżeli prowadzi życie siedzące i pracujące głową.

Mógłbym czytelnika oprowadzić po różnych krajach, zwiedzić z nim Chiny i Szwecyę, przypatrz się Malabarom i Hotentotom; mało to nada dowiedzieć się: tu włosy długie, tam krótkie, w tym za-

nazwiska dymisjonowanych. Jest ich 13, prócz będącego tymczasem na urlopie generała Kruszewskiego; między tymi 2 majorów sztabu generalnego i 1 lekarz wojskowy. Inni piastują rangę kapitanów, poruczników i podporuczników. (G. W.)

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Florencya, 3. maja. Dziś wyszła proklamacja Wielkiego księcia, wyświecająca niedostateczność zasad konstytucyjnych; dalej następuje dekret składający się z 7 artykułów, który znosi stanowczo konstytucję z 15go lutego 1848, przywraca w zupełności władzę monarchyczną i ogłasza ministeryum odpowiedzialnym tylko Wielkiemu księciu. Ustawa o druku będzie wzięta pod rewizję dla należytego zabezpieczenia interesów porządku, moralności i wiary. Gwardya obywatelska będzie wszędzie stanowczo zniesiona. Sądownictwo ma być uorganizowane podług zasad z roku 1847. Rada stanu będzie odłączona od rady ministeryalnej; osobna ustawa oznaczy bliżej jego atrybucje. Prowizoryczna ustawa gminna z 29. listopada 1849 ma być wedle okoliczności zmodyfikowana. Dziennik *Conservatore constitutionale* nazywa się teraz *Corriere de l'Arno*. (Lit. kor. austr.)

Niemce.

(Sprawy drugiej izby saskiej.)

Drezdno, 4. maja. Izba druga słuchała na dzisiejszem posiedzeniu między innymi także sprawozdania komisji o wydziale budżetu, który zawiera składki do wydatków niemieckiego związku, między temi a) na utrzymanie niemieckiej władzy centralnej 12,000 talarów, b) matrykularne składki na dotację związkowych twierdz Moguncyi i Luxemburga i na ogólne zamiary związku 8000 talarów, c) matrykularną składkę na budowanie twierdz związkowych Ulm i Rastadt 41,199 talarów. Sprawozdanie komisji nadmieniło w końcu o sprawie floty niemieckiej; z tego okazało się, że dane przez król. saski rząd forsusy na tymczasowe utrzymanie floty wynoszą 65,386 złr. 44 kr. Podczas tej kwestyi o flocie miał minister Beust mowę, która zajęła pięć szpalt w „Dzienniku Drezdeńskim.“ (G. Pr.)

(Ogłoszenie wydziału handlowego w Lipsku.)

Drezdno, 6. maja. Wydział handlowy w Lipsku ogłosił pod dniem 3. maja co następuje:

Do szanownego handlowego stanu w Lipsku. Ważne kwestye spraw cłowych, zajmujące od niejakiego czasu całe Niemce, znalazły i u nas udział, do którego się ze stanowiska, jakie nam wyznaczono, za obowiązanych uważamy. Ale jeżeliśmy się dotychczas nie oświadczyli publicznie względem tej arcyważnej kwestyi, działo się to w tem mocnem przekonaniu, iżby to było zupełnie niestosownie oznajmiać nasze zdanie w czasie, gdy obrady nad cłowami sprawami Niemiec wstąpiły w stadyum, na którego dalsze rozwinięcie zaczekać należy. A że rząd państwa zna dokładnie życzenia naszego handlowego i fabrycznego stanu i jeszcze w ostatnich dniach zapewnił nas, że przy każdej sposobności będzie je mieć na względzie, przeto postanowiliśmy odnośnie interesa tem spokojniej poruczyć jego pieczy, zważając że rząd życzy sobie przyczynić się ile możności, jak dotychczas, do utrzymania i popierania materialnych interesów ojczyzny. Przełożeni handlowego stanu: Jan Krystyan Dürbig, senior deputo-

wanych handlu; Krzysztof Fryderyk Hentschel, subsenior majstrów kramarskich; W. Einert, konsulent handlowy. (W. Z.)

(Reskrypt ministeryum wojny względem oficerów.)

Kiel, 4. maja. Dzisiejszym paropływem nadszedł ważny reskrypt z ministeryum wojny, którym sprawę oficerów stanowczo uregulowano. Wszyscy obcy oficerowie są potwierdzeni, a odkomenderowanie nastąpi tylko pod względem kilku, dla utrzymania, jak się zdaje, przyjętej od niejakiego czasu zasady. Artylerya nie jest tem rozporządzeniem objęta. Następnie zdaje się już niepodpadać wątpliwości, że komenda w holsztyńskim kontyngensie będzie niemiecka. (Prus. Zig.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 9. maja.)

Metal austr. 5% 77³/₄; 4¹/₂ 70. Akcje bank. —. Sardyńskie —. Hiszpańskie 43¹/₁₀. Wiedeńskie 93³/₈. Losy z r. 1834 180¹/₂; 1839 r. 99³/₈.

Prusy.

(Ustęp z mowy hrabi Arnim-Boitzenburg mianiej podczas debaty nad utworzeniem nowej izby pierwszej.)

Berna, 9. maja. W ciągu debaty nad utworzeniem nowej izby pierwszej a względnie nad przedłożonym w tym względzie od rządu projektem, zabrał głos deputowany hrabia Arnim-Boitzenburg, i mówił bardzo obszernie za projektem rządowym. Z mowy jego przytaczamy następujący ustęp:

Kwestya, która nas dziś zajmuje, którą dziś mamy przed sobą, jest mojem zdaniem następująca: czy powinien i czy może istnieć w Prusiech konstytucjonalizm, czy nie? Czy mamy zatrzymać ten system, podług którego istnieją obok siebie trzy władze państwa, z których każda ma głos zaprzeczający (veto) we wszystkich ważnych kwestyach wewnętrznej i zewnętrznej polityki, budżetu państwa i ustawodawstwa, których współdziałanie i konsensus potrzebne są do wszelkich stanowych kroków w tym względzie, — i czy system ten da się przeprowadzić w Prusiech? — lub czy doświadczenia Panów doprowadziły Was do tego, że system ten uważacie za niezgodny ze stosunkami pruskimi? Do tego doszły rzeczy podług mego przekonania, że idzie teraz o wyż przytoczoną kwestyę. Tem głębiej, tem szczerzej też — sądzę — trzeba nam zastanowić się nad nią. Jeżeli mam kilku słowami określić rzeczony system, tedy musicie mi Panowie przyznać w tem słuszność, że w razie uznania tych trzech władz państwa trzeba także każdego dnia ten wypadek przypuszczać, że jedna z tych władz lub obydwie naraz mogą stanowczo powaśnić się z rządem, i że mogą zmusić i spowodować koronę do wyrzeczenia się swego systemu i przyjęcia systemu większości tych obudwu władz. — Możecie panowie to uczynić? Możecie panowie to uczynić w Prusiech? możecie dla dobra Prus? nateczas możecie wykształcić konstytucję w Prusiech. Jeżeli zaś niemożecie Panowie tego uczynić, jeżeli Wam zbywa na warunkach do tego, nateczas niepotraficie wykształcić tego systemu w Prusiech, i wtedy wolicie Panowie zastanowić się nad tem zawczasu i stosownie do tego postąpić. (Bardzo dobrze! Słuchajcie! Słuchajcie!)

(Abd. B. W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 10. maja.)

Dobrowolna pożyczka 5% 101³/₄ p. 4¹/₂% z r. 1850 103. 4¹/₂% z r. 1852 —. Obligacje długu państwa 89³/₄. Akcje bank. 102 l. Pol. list. zastaw. —; nowe 97¹/₄; Pol. 500 l. 87⁷/₈; 300 l. 151¹/₂ l. Frydrychsdy 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 10¹/₄. Austr. banknoty 82¹/₁₂.

kątku świata czarne i szerskie, ówdzie znów ciemne i połyskujące się. Jednej wszelako rzeczy przemilczeć nie mogę choćby-to miało i zawiść obudzić, a to: brwi czerkieskich kobiet i dziewic tak już są z natury delikatne i piękne, że wyglądają prawie jak w obłak rozwiedziona nie jedwabna, a czarne włosy odbijają od płci białej i przejrzystej do zachwycenia.

Każdy nieledwie naród przykłada mniej lub więcej staranności do utrzymania włosów, i wszędzie splatają i układają je w rozmaity sposób, tak jak już i budowa ciała i ubiory różnią się u szczególnych ludów i pokoleń. Grecy nosili włosy w prosty węzeł ujęte; u Rzymian było inaczej. Satyryk Juwenal pisze o jednej Rzymiance, że na głowie stawiała istną wieżę z koków, i że z przodu wyglądała jakby wzrostu była Andromaki, ze strony zaś odwrotnej zdawało się, że to nie ona, ale kto inny, tak była mała. Przy zapiekaniu włosów musiała być cała służba żeńska przytomna, i nad każdym skretek włosu składano ważne narady. Eble wspomniony utrzymuje nawet, że to i wtedy tak, bywało jak u nas, doświadczano cierpliwości pokojówek przy zapiekaniu włosów, że nie koniecznie przyjemne miały stanowisko. Owidyusz wspomina wyraźnie, wymawiając policzki i klucia szpilkami przy podobnych operacjach. — Dziewczęta germańskie nosiły włosy odkryte, gdy tymczasem kobiety układały je w opuszki i osłaniały czepcem. Peruki i warkocze z 18go stulecia są aż nadto znajome; był-to gust wcale nie naturalny i więcej jeszcze odrażający niż chińskie kosmyki.

Równa też różnaitość zachodzi i w noszeniu brody u mężczyzny. Bywały i są jeszcze brodki hiszpańskie, z szwedzka podgolone, pod-

bródki, bakenbarty, brody całkiem zapuszczone, Wallensztajnowskie, a la Henri IV. i t. p. Goethe zaś uważał twarze całkiem ogolone za najpiękniejsze i najdoskonalsze, obrośniętych zaś bohaterów za wytwor wyuzdanej fantazyi romansopisarzy.

Niemniej też wiadomo, że kolor i przymiot włosów odgrywał i w fizyognomicie ważną rolę. Komuż nieznane jest zdanie: „Strzeż się znaczonego“, albo „rude włosy Judaszowe“ i tp. Włosy kędzierzawe uważano za pewny znak trzpiotostwa i niestałości, i dlatego sądzono, że „z kędzierzawym nie ma szczęścia w małżeńskim życiu“. Szczęściem obłądy podobne w naszych czasach już ustały zupełnie lub przynajmniej powiększej części, a człowiekowi, któremu się włosy kręca, wolno dziś być także wzorem i ideałem szczęśliwego pożycia małżeńskiego.

W końcu zbliżyliśmy się do tego punktu, gdzie należałoby powiedzieć także nieco i o zwykłych chorobach, jakim włosy podlegają; sądzę jednak, że o szczegółach w tym względzie wypada mi zamilczeć, zwłaszcza że rozprawa ta przeważa już podobno 4¹/₂ łata, i mogłaby zerwać zawieszoną na włosku cierpliwość. Główna zresztą choroba włosów, to jest ich wypadanie tak się już zagaściła, że zachodzi obawa, aby dziewięć dziesiątych części czytelników nie upatrzyło w tem jakiej osobistości, i nie wytoczyło mi procesu.

Jedna jeszcze tylko pozostaje pociecha dla łysych, jedna lecz nie zawodna: oto — sprawienie sobie peruki.

(Magazyn prochu w Królewcu wysadzony w powietrze.)

Królewicz, 3. maja. Dzisiaj po drugiej godzinie z południa dał się słyszeć w wielu dzielnicach naszego miasta gwałtowny huk podobny do chwilowego najsilniejszego grzmotu dział. Niebawem otrzymano wiadomość, że prochowy magazyn stojącej tutaj na załodze artylerii, położony niedaleko arsenału, przez nieostrożność został wysadzony w powietrze. Niestety zginęło przytem kilka osób.

(P. Z.)

Grecya.

(Sprawy izby deputowanych. -- Bandy zbójckie.)

Ateny, 2. maja. Izba deputowanych przyjęła budżet ministerstwa spraw zewnętrznych prawie bez debaty. Wprawdzie chcieli niektórzy deputowani z opozycji powykreślać wszystkie posady poselskie; wszelako minister spraw wewnętrznych p. Paikos odpowiedział na to dość dobitnie: „Gdybyśmy w roku 1850 mieli byli dzielnego reprezentanta naszych interesów w Londynie, nie byłby admirał Parker przybył tu z swoją flotą, aby blokować nasze zatoki. — *Courrier d'Athenes* donosi, że wewnątrz kraju pojawiają się znowu bandy zbójckie.

(L. k. a.)

Turecja.

(Najnowsza poczta lewantyńska.)

Konstantynopol, 1. maja. Nadesłane tu od Fuad Effendego ostatecznie depesze zrobiły pomyślnie wrażenie w dywanie, tak, że turecko-egipskie nieporozumienie uważają już teraz prawie za załatwione. Wazny dochód z myta ma otrzymać nowego dzierżawcę, ponieważ dotychczasowy dzierżawca niedopełnił zobowiązania względem pokrywania wydatków prywatnych na seraj cesarski, a nowy przedsiębiorca ofiarował Mustafiemu Baszy daleko większe korzyści, a oprócz tego znaczny zadatek.

Damask, 22. kwietnia. Prezydent tutejszy rady municypalnej a oraz intendant finansowy całej prowincji Osman Bey został usunięty z swej posady, którą zajął napowrót poprzednik jego Haladi Bey. — C. k. austriacki major Gottschlig przybył tu z Mezöhegves dla zakupu rasowych koni syryjskich, i udaje się wkrótce z swą swą składającą się z 9 ludzi w podróż do południowej części naszej prowincji.

(L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 14. maja. Dziś sprzedawano na naszym targu korzec pszenicy po 21r.26k.; żyta 17r.24k.; jęczmienia 16r.6k.; owsa 9r. 18k.; hreczki 17r.20k.; grochu 22r.50k.; kartofli 8r.10k.; — cetnar siana kosztował 2r.55k., okłotów 1r.47k.; — za sag drzewa bukowego płacono 26r.30k., dębowego 24r., sosnowego 20r. w. w.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. maja.

Ks. Sapieha Leon, z Krakowa. — Hr. Drohojowski Sew., z Balic. — Baron Bess Arn., z Boniowiec. — Br. Brückmann Henr., z Mayniera. — P. Mikuli Krzys., z Zakrzewiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. maja.

Hr. Piniński Eust., do Przemysła. — PP. Olszewski Tyb., do Barczca. — Korytko Sew., do Suchowód. — Siarczyński Zyg., do Streptowa.

Kurs lwowski.

Dnia 14. maja.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	45	5	50
Dukat cesarski	5	51	5	55
Półimperyj zł. rosyjski	10	4	10	7
Rubel śr. rosyjski	1	56	1	57
Talar pruski	1	47	1	49
Polski kurant i pięćzłotówk.	1	26	1	27
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	83	—	83	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. maja 1852.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	82	50
Przedano „ „ 100 po	83	20
Dawano „ „ za 100	—	—
Ządano „ „ za 100	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 14. maja)

Amsterdam 172 — l. 2. m. Augsburg 123 $\frac{1}{4}$ — l. us. Frankfurt 122 $\frac{5}{8}$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 182 $\frac{1}{2}$ l. 2. m. Liworna 121 $\frac{1}{2}$ p. 2. m. Londyn 12.24 $\frac{1}{2}$ l. 2. m. Medyolan 123 $\frac{1}{2}$ Marsylia 147 l. Paryż 147. l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. 95 $\frac{7}{8}$ lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Więd. d. 12. maja o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 30 $\frac{1}{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio 29 $\frac{5}{8}$. Ros. Imperyaly 10.4. Srebra agio 22 $\frac{1}{2}$ gotówką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. maja.

Pora	Barometr w mierze więd. sprostowany do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 10 88	+ 9°	+ 14°	Zachodni	bard. poch. deszcz
2 god. pop.	27 11 01	+ 14°	+ 9°	Póln.-Zach ₀	„ ☉
19 god. wie.	27 11 08	+ 10°		„	„ deszcz

TEATR.**Dziś:** opera niem.: „Ernani.“**Jutro:** komedia niem.: „Viel Lärmen um Nichts i „przedstawienie gymnastyczne“ profesora Rossimi.

W poniedziałek 17. b. m. na dochód JP. Józefa Sturma daną będzie po raz pierwszy komedyo-opera w 2ch aktach oryginalnie wierszem przez J. U. Niemcewicza napisana, z muzyką L. Krawieckiego p. n. „Jan Kochanowski w czarnym lesie.“ Poprzedzi nowa komedia w 1 akcie z francuskiego P. Scribe p. n. „Nieutuleni w żalu.“

KRONIKA.

Dziennik urzędowy poda wkrótce wykaz statystyczny chorych i sierót, które pod opieką świątobliwego zakładu Sióstr miłosierdzia w zeszłym roku przytułek i leki pobierały. Zgromadzenie Sióstr miłosierdzia liczy w kraju dziewięć domów: we Lwowie, w Maryampolu, w Załocicach, w Nowosiolkach, w Przeworsku, w Rozdole, w Mszczanach, w Czerwonogrodzie i w Budzanowie; wszędzie prócz w Nowosiolkach oprócz szpitalu dla chorych utrzymują zakład dla sierót, i lubo o szczupłych funduszach, właściwie same z opatrności żyją, są jednak opatrnością dla ubóstwa i biednych. Po niektórych domach u nich zakład jest na bardzo mało łóżek, 6, 12, 24; a jednak przypadku nie bywało, ażeby ludzkość i miłosierdzie nie znalazły umieszczenia gdzie w jakim zakątku domu stosownym, kiedy chory wzywał przytułku, i ażeby nie otrzymał czułą i troskliwą opiekę aż po czas wyzdrowienia.

Tym tylko sposobem stać się mogło, że w ciągu roku zeszłego szpital Sióstr miłosierdzia przyjąć i opatrzyć mogły 6664 chorych, a przy boskiej pomocy i troskliwości w pielęgnowaniu przywrócić do zdrowia 6069 osób płci obojej. Komu wiadomym jest wstret ludu prostego do szpitalów, i że tylko w ostatniej toni szuka w zakładzie pomocy, ten uzna, że na tyle chorych, co było w szpitalu, liczba 258 umarłych jest bardzo małą; stosunek jest niemal jak 1 do 23, czyli że trzy czwarte części chorych wychodzi, i błogosławi fundatorom

tak pięknego zakładu, niemniej i pobożnym rękóm, które się miłosierdziu poświęciły.

Co do domu Siérot, tych liczył zakład lwowski najwięcej, bo miał 78; najmniej było w Załocicach i w Czerwonogrodzie, 16 i 15 tylko; a razem we wszystkich ośmiu domach liczone 247 sierót, z których 61 w ciągu roku wystąpiło, a 4 umarło.

Na jutro zapowiada nam afisz z ozdobnym rysunkiem wielkie gymnastyczne przedstawienia profesora *Edwarda Rasini*. Sam i troje z nim dzieci mają składać dowody osobliwszej zręczności i nadzwyczajnej biegłości w sztukach łamanych i równowagi.

Przewodnik lwowski.

Pióra stalowe. Nowy zapas piór stalowych, prawdziwie angielskich, w pudełkach po 12 tuzinów, czyli po 144 sztuk, a w cenie według gatunku po 20 kr. do 3 złr. otrzymał handel p. Jürgensa. Ulica halicka Nr. 294.

Obicia papierowe, tapety, kornisze do okien, wyściółki na sufit, gładkie lub w płaskorzeźb wydatne francuskie i krajowe; — przytem wzory ze wszystkich znamienitszych fabryk zagranicznych, utrzymuje handel p. Ant. Seeha k a w Rynku Nr. 177.

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 22.